

TryggEst

En ny og helhetlig modell for håndtering av mistanke om vold og overgrep mot risikoutsatte voksne

Prosjektleder John-Ingvard Kristiansen

john-ingvard.kristiansen@bufdir.no

TryggEst.no
Bufdir

Overgrep mot mennesker med utviklingshemming

- kan vi tro at dette skjer i 2019?

LILLESTRØM: Nedre Romerike tingrett ligger i Lill... MER ▾

Miljøterapeut dømt for seksuelle overgrep mot utviklingshemmet kvinne

En mann i 30-årene er i Nedre Romerike tingrett dømt for å ha misbrukt sin stilling som miljøterapeut til å skaffe seg seksuell omgang med en beboer.

Helsearbeider dømt for seksuelt overgrep mot psykisk utviklingshemmet

En helsearbeider fra Hedmark er dømt til 2 år og seks måneders fengsel for et alvorlig seksuelt overgrep mot en psykisk utviklingshemmet kvinne.

SKJERPENDE: Retten mener det er skjerpemde at... Vis mer

Alexander Nordby Journalist

Oppdatert 1. apr. 2015 kl. 14:51

Del

⚠ Artikkelen er flere år gammel.

Overgrepet skjedde i mai 2014 inne på rommet i institusjonen der kvinnen bor. Mannen arbeidet som nattevakt på stedet, og ifølge dommen fra Sør-Østerdal tingrett

BISTANDSADVOKAT: Ellen Eikeseth Mjøs er bistandsadvokat for d... ▾

Kommuneansatt ble anmeldt for overgrep mot utviklingshemmet. Ti dager etter skal han ha kommet på nattevakt til samme person.

- Dette er ille, sier bistandsadvokaten.

Josefine 21 år

Har utviklingshemming. Blir innlagt på sykehuset med mye smerter.

Sykehuset finner ikke ut av smertene, men tror Josefine forsøker å fortelle noe.

Sosionom ringer TryggEst. Ønsker at vi skal snakke med Josefine.

Josefine kommer til samtale hos TryggEst. I første samtale forteller hun at hun har vært utsatt for grov voldtekt for et år siden. Josefine kan navngi overgriper.

Saken meldes til politiet og Josefine er til flere avhør. Saken etterforskes.

Ludwig, 21 år

Lettere utviklingshemming

Kom egentlig for å snakke om jobbsituasjonen

Hadde vondt i magen og føttene

Undersøkt av legen flere ganger, som ikke fant noe

«Har noen gjort noe med magen eller føttene dine?»

Vært utsatt for grov vold i mange år hjemme. «Ingen har spurt før.»

SØK HER

KULTURSKOLEN SØKER
KULTURSKOLELÆRER

32-åring tiltalt for å ha utnyttet psykisk utviklingshemmet kvinne

Mannen risikerer inntil seks års fengsel.

ISUZU D-MAX

Isuzu D-Max 1,9 Dob
Edition 4d aut 2018,

SUZUKI SWIF

Katrine (27 år)

Har lettere utviklingshemming.

Kommer til kontoret og forteller at en kollega har befølt henne og truet med å drepe henne.

Hun har fortalt det til sjefen men ikke blitt tatt alvorlig.

Nå er hun sykemeldt.

Katrine kommer til TryggEst fordi hun har vært her tidligere.

Jonny 61 år

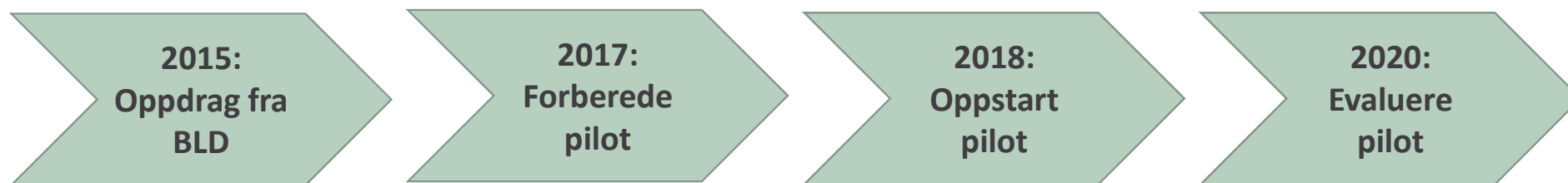
Er tjenestemottaker.

Kommer til TryggEst fordi en ansatt er «stygg» mot ham.

Beskriver den ansatte som frekk, ondskapsfull og plagsom.

Den ansatte skal ha truet Jonny med å få ham umyndiggjort, og at hvis Jonny ikke hører etter, skal den ansatte sørge for at ting blir gjennomført med tvang.

TryggEst – en ny og helhetlig modell for vern av risikoutsatte voksne

- I tildelingsbrevet for 2015 fikk Bufdir i oppdrag å vurdere hvordan den britiske SOVA-modellen kunne tilpasses norske forhold
- I tildelingsbrevet for 2017 fikk Bufdir i oppdrag å iverksette planleggingen av prosjekt TryggEst med sikte på utprøving i aktuelle kommuner fra og med 2018
- I 2018 fikk 10 kommuner og to bydeler forespørsel fra Bufdir om å delta i piloteringen av TryggEst fram til 2020
- NTNU Samfunnsforskning utfører følgeforskning i samarbeid med FAFO og NyAnalyse

Risikoutsatte voksne

Personer over 18 år, som i særlig grad kan ha behov for beskyttelse mot vold og overgrep. Personer som mottar eller burde mottatt offentlige eller private tjenester, og som i liten eller ingen grad er i stand til å beskytte seg selv. Dette kan være på grunn av fysisk, psykisk eller kognitiv/intellektuell funksjonsnedsettelse, alder, rus eller sykdom.

Hvorfor risikoutsatt?

- Kan være avhengig av andre
- Kan være avhengig av den som begår overgrepet
- Kan ha vansker med å bli trodd
- Kan ha vansker med å fortelle om overgrep
- Kan fremstå som lett offer

Faktorer i samfunnet og omgivelsene

- negative eller diskriminerende holdninger.
- isolasjon og segregering.
- overgriperen kan ser på sårbare voksne som lette ofre
- overbelastning for pårørende og manglende støtte.
- for mange hjelpere med manglende kompetanse.
- hyppige utskiftninger i personalgruppen.
- ikke-koordinerte tjenester og manglende individuell plan

about SCIE: Our people | Care Act 2014 | Norges prioriteringer under | Generell avvergingsplikt etc. +

U/1/crossheading/safeguarding-adults-at-risk-of-abuse-or-neglect/enacted

legislation.gov.uk delivered by The National Archives

Home | About Us | Browse Legislation | New Legislation | Changes To Legislation | Search Legislation

Title: Year: Number: Type: All Legislation (excluding draft) Search

Advanced Search

Care Act 2014
2014 c. 23 PART 1 Safeguarding adults at risk...

Table of Contents | Content | Explanatory Notes | Impact Assessments | More Resources

Previous: Crossheading | Next: Crossheading | Plain View | Print Options

What Version
 Latest available (Revised)
 Original (As enacted)

Advanced Features
 Show Explanatory Notes for Sections

Opening Options
 Original Print PDF

More Resources
 Correction Slip - 26/06/2015
[View more](#)

Status: This is the original version (as it was originally enacted).

Safeguarding adults at risk of abuse or neglect

42. Enquiry by local authority

(1) This section applies where a local authority has reasonable cause to suspect that an adult in its area (whether or not ordinarily resident there)—

- has needs for care and support (whether or not the authority is meeting any of those needs),
- is experiencing, or is at risk of, abuse or neglect, and
- as a result of those needs is unable to protect himself or herself against the abuse or neglect or the risk of it.

(2) The local authority must make (or cause to be made) whatever enquiries it thinks necessary to enable it to decide whether any action should be taken in the adult's case (whether under this Part or otherwise) and, if so, what and by whom.

(3) "Abuse" includes financial abuse, and for that purpose "financial abuse" includes—

- having money or other property stolen,
- being defrauded,
- being put under pressure in relation to money or other property, and
- having money or other property misused.

43. Safeguarding Adults Boards

- Each local authority must establish a Safeguarding Adults Board (an "SAB") for its area.
- The objective of an SAB is to help and protect adults in its area in cases of the kind described in section 42(1).
- The way in which an SAB must seek to achieve its objective is by co-ordinating and ensuring the effectiveness of what each of its members does.
- An SAB may do anything which appears to it to be necessary or desirable for the purpose of achieving its objective.
- Schedule 2 (which includes provision about the membership, funding and other resources, strategy and annual report of an SAB) has effect.
- Where two or more local authorities exercise their respective duties under subsection (1) by establishing an SAB for their combined area—
 - a reference in this section, section 44 or Schedule 2 to the authority establishing the SAB is to be read as a reference to the authorities establishing it, and
 - a reference in this section, that section or that Schedule to the SAB's area is to be read as a reference to the combined area.

Lovgrunnlag for TryggEst

HELSE- OG OMSORGSTJENESTELOVEN § 3-3 a

«Kommunen skal ha særlig oppmerksomhet rettet mot at pasienter og brukere kan være utsatt for, eller kan stå i fare for å bli utsatt for, vold eller seksuelle overgrep.

Kommunen skal legge til rette for at helse- og omsorgstjenesten blir i stand til å **forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep**».

Organisering

- Prosjektstyre bestående av Bufdir, Politidirektoratet, Helsedirektoratet og KS
- Intern ressursgruppe
- To referansegrupper
- Nettverksgruppe for prosjektansvarlige i pilotkommunene og –bydelene
- Workshops med eksterne ressurspersoner fra bl.a. RVTS, Kripos, representanter for helse- og sosialtjenestene m.fl.

Lysbilde 13

JIK1 Flere kommuner vurderer å starte opp med TryggEst
John Ingvard Kristiansen; 19.05.2019

TryggEst – vern av risikoutsatte voksne

Hva er TryggEst?

Hvordan kan TryggEst hjelpe? • Hvilke kommuner er med i TryggEst?

Verktøy og ressurser i arbeidet

Akutte situasjoner • Bevissikring • Snakke med den utsatte • Dokumentasjon • Troverdighet • Samtykkekompetanse • Taushetsplikt • Mistenkte • Overgriper

Meld fra om vold og overgrep

Når skal jeg varsle politiet? • Når skal jeg kontakte TryggEst?

Risikoutsatte voksne

Hva kan gjøre en person risikoutsatt? • Hvorfor er risikoutsatte voksne mer utsatt for overgrep?

Tegn på vold og overgrep

Fysisk vold • Psykisk vold • Seksuelle overgrep • Økonomiske overgrep • Nettovergrep • Omsorgssvikt

Ressurser for TryggEst-teamene

Handlingskort • Risikovurderingsskjemaer

TryggEst - eksempel på enkelt forløp ved melding om bekymring

Porsanger kommune
 Porsárggu gielda-Porsangin komuuni

Organisasjon Politikk Planportal Ledige stillinger Kontakt Bo i Porsanger

Hva leter du etter?

Tjenester Selvbetjening

Barn og utdanning Bolig og eiendom Helse tjenester Kultur og idrett Arbeid og aktivitet

Aktuelt Hva skjedd i kommunen
 Valgresultater kommunestyrevalget 2019 17. sep. Særtilsagnspråk- og kulturutvalget
 Åpning av kultursti i Trollholmsund
 Åpningstider folkebadet

TryggEst – Risikovurderingsskjema del 1

Varselsignaler (se «Støtteark for varselsignaler»)

Nylig vold	☐ Ja	☐ Mulig/vet ikke	☐ Nei
Alvorlig vold	☐ Ja	☐ Mulig/vet ikke	☐ Nei
Eskalerende vold	☐ Ja	☐ Mulig/vet ikke	☐ Nei

Er noen av varselsignalene kodet «Ja» eller «Mulig/vet ikke?»

Ja Mulig/vet ikke Nei
 Fare for helse og sikkerhet Mulig fare for helse og sikkerhet Mindre fare for helse og sikkerhet

Sårbarhetsfaktorer hos den utsatte (se «Støtteark for sårbarhet»)

Sikkerhet knyttet til oppholdssted	☐ Ja	☐ Mulig/vet ikke	☐ Nei
Avhengighet til voldsutøver	☐ Ja	☐ Mulig/vet ikke	☐ Nei
Utfordringer ved det sosiale nettverket	☐ Ja	☐ Mulig/vet ikke	☐ Nei
Utfordringer knyttet til hjelpeapparatet	☐ Ja	☐ Mulig/vet ikke	☐ Nei
Utfordringer ved holdninger eller atferd	☐ Ja	☐ Mulig/vet ikke	☐ Nei

Prioritering (se «Støtteark for prioritering»)

Akutt Må Bør Ingen sak

Dersom det iverksettes tiltak skal del 1 av risikovurderingsskjemaet journalføres i den utsattes pasientjournal.

Dersom det ikke iverksettes tiltak skal del 1 av risikovurderingsskjemaet journalføres i den kommunens journalsystem og unntas offentlighet.

Ved anmeldelse skal risikovurderingsskjemaet i sin helhet (del 1 og 2) overleveres til politiet som dokumentasjon.

Det skal ikke produseres eller oppbevares kopi av del 2 i kommunen.

Del 1 kan skannes og legges som vedlegg i journal.

Handlingskort TryggEst - AKUTTSAK

HANDLINGSKORT AKUTTSAK

Første prioritert (innen 3 timer)

1 Sjekk at helse og sikkerhet er ivarettatt. Ring politiet. Samtalen må avklare:

- Om saken skal anmeldes til politiet
- Om politiet skal følge opp saken på annen måte
- Kommunens ansvar og rolle i akuttfasen

2 Kommunen anmelder saken i henhold til råd fra politiet.

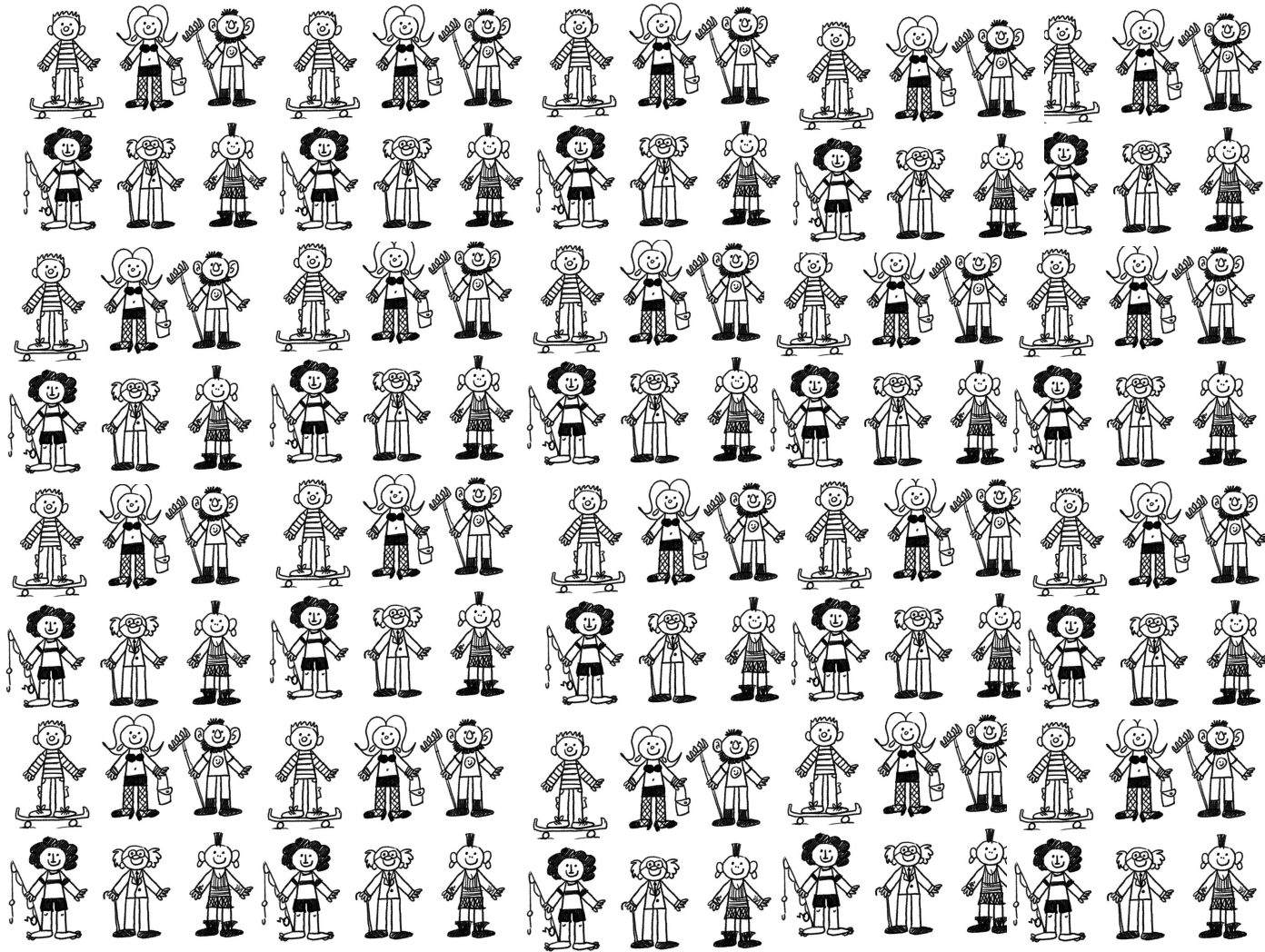
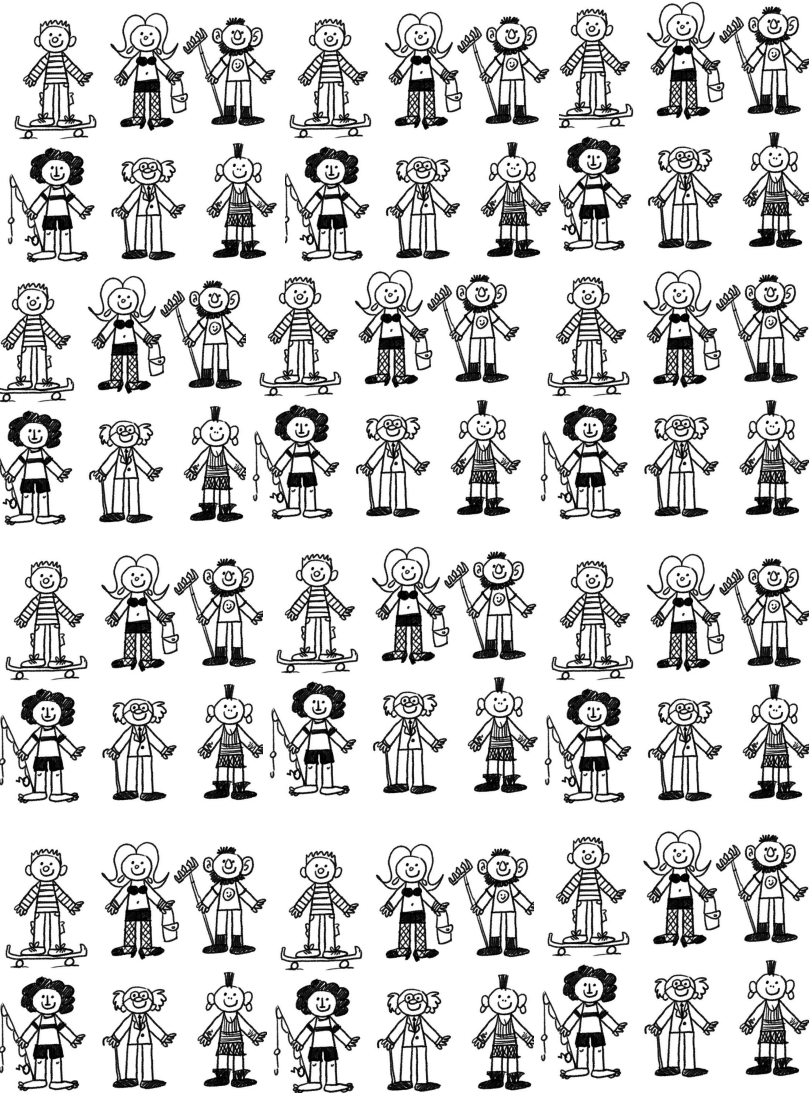
3 Iverksette akutttiltak overfor den utsatte.

Rutine for journalføring av TryggEst-saker

TryggEst er et system for vern av risikoutsatte voksne. Alle som er bekymret for at en person over 18 år utsattes for vold, overgrep eller utnyttelse, kan melde fra om bekymringen til TryggEst. For mer informasjon, kontakt TryggEst-koordinatoren i din kommune eller bydel på tlf. 02000.

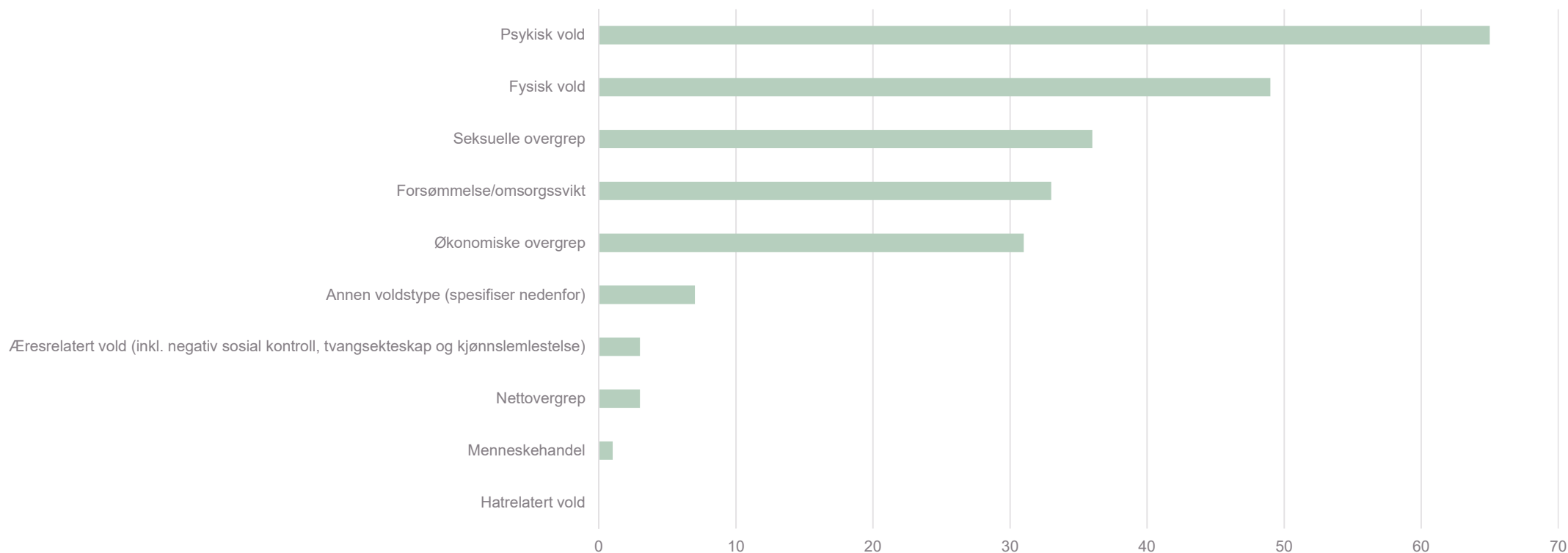
- Dersom saken ikke anmeldes og det ikke iverksettes tiltak, skal del 1 av risikovurderingsskjemaet journalføres i den utsattes pasientjournal.
- Dersom det ikke iverksettes tiltak, skal del 1 av risikovurderingsskjemaet journalføres i kommunens journalsystem med begrenset tilgang, og unntas offentlighet.
- Del 2 av risikovurderingsskjemaet skal makuleres uten unødige opphold med mindre dette overleveres til politiet. **Det skal ikke produseres eller oppbevares kopi av del 2 i kommunen.**

Har noen fått hjelp?

NTNU: 6 dobling etter TryggEst

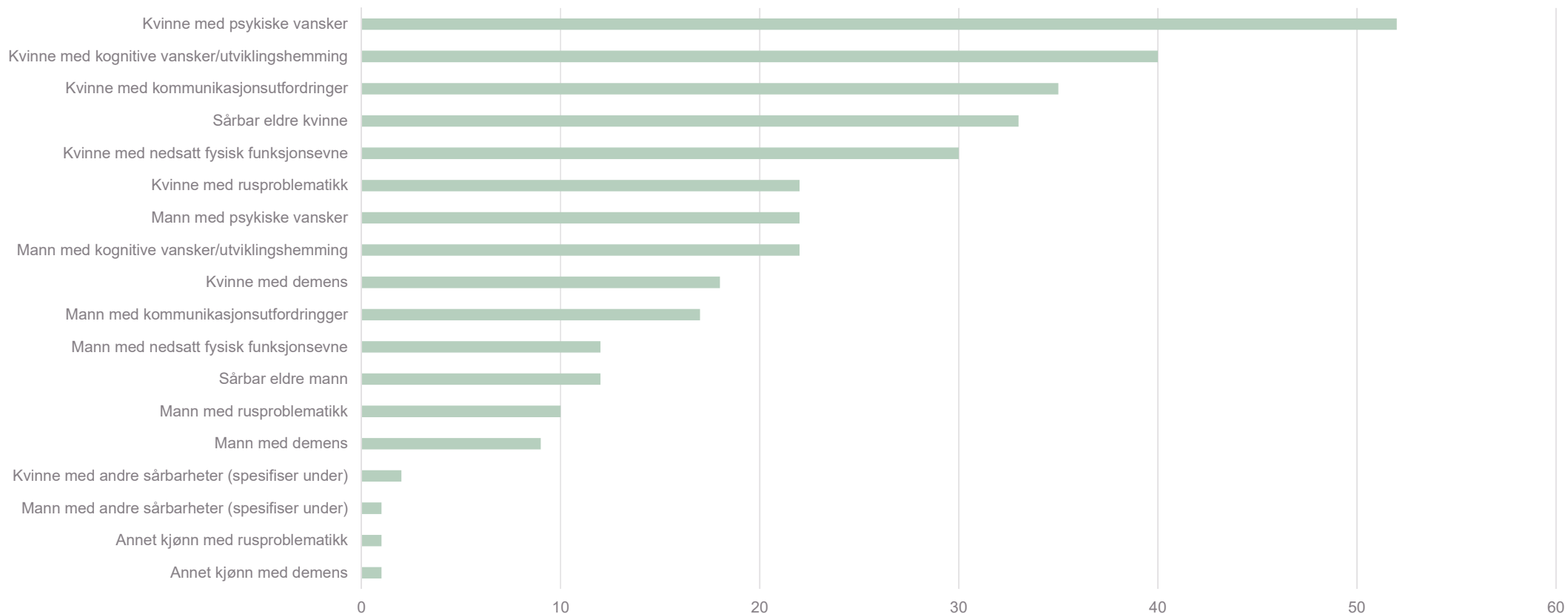
Hvor mange av de mottatte bekymringsmeldingene i rapporteringsperioden har omhandlet følgende type vold eller overgrep?

Figuren viser antall meldinger mottatt totalt siden oppstart fordelt på type vold eller overgrep. 87 av bekymringsmeldingene inneholder mer enn en voldstype.

I 45 av meldingene har den utsatte blitt utsatt for gjentatte overgrep.

I hvor mange av bekymringsmeldingene mottatt i perioden er den utsatte...

Figuren viser fordelingen av type sårbarhet hos de utsatte. 142 av de utsatte hadde flere enn én kjent sårbarhet.

DIN KOMMUNE?

Kan den bli med?

Kan du fremme ideen?

2020:
Inviterer nye
kommuner

tryggest@bufdir.no